

Forord

I dette nummer af Learning Tech, Praksisfortolkninger af læremidler, er der fokus på teoretisk og empirisk forskning, der undersøger og kortlægger læreres og elevers brug af læremidler i undervisningen – digitale såvel som analoge. Dermed er fokus læremiddeldidaktisk i et fagdidaktisk perspektiv, både i forhold til intenderet, aktualiseret og realiseret læringsdesign. Læremidlerne og brugen af dem kategoriseres og analyseres fra forskellige vinkler og fra forskellige fag – både matematik, dansk, spansk og historie. Til sammen giver de otte artikler forskellige bud på brugen af læremidler i forskellige praksisser, og en række forskellige forhold mellem og omkring læremidler tages op.

I tidsskriftets første artikel *Tre matematiklæreres praksisfortolkninger af læremidler* af Dorte Moeskær Larsen, Mette Dreier Hjelmberg, Mette Strandgård Christensen, Mie Engelbert Jensen, Lene Junge, Stine Dunkan Gents og Dagmara Clausen undersøges, på hvilken måde en lærers drivkræfter påvirker de forskellige didaktiske transformationer, der foregår mellem læremidler og læremidler i brug både i forhold til intentioner i læremidlet, undervisningen som præsenteres af læreren og oplægget realiseret i interaktionen i klassen.

Maiken Sissel Norups artikel *Læremidler i brug i danskfagets litteraturundervisning* bidrager dels med viden om, hvor stor en procentvis andel litteraturanalyse og -fortolkning udgør, både hvad angår de didaktiske designs, undervisningen og elevprodukterne. Desuden bidrager artiklen med viden om, hvordan litteraturanalyse og -fortolkning praktiseres i litteraturundervisningen.

Stig Toke Gissel, Bettina Buch, Dorthe Carlsen og Lene Illum Skov undersøger i deres artikel *Læremidler og læremiddelbrug i L1 i Danmark. Læreres ibrugtagning, didaktisering og redidaktisering af didaktiske, semantiske og funktionelle læremidler i danskundervisningen*, hvilke læremidler der anvendes i L1-undervisningen i danske 7.-klasser, og hvordan læremidlerne bruges i undervisningen. Studiet fokuserer både på didaktiske, semantiske og funktionelle læremidler samt samspillet mellem disse.

Artiklen *Lærernes valg og bruk av læremidler i spansk – styrking av elevenes kultur- og demokratiforståelse i et allmenndannende perspektiv* af Berit Grønn belyser læreres valg af læremidler i spanskfaget med henblik på at opfylde skolens

dannelsesforpligtelse samt fagspecifikke mål. Hvordan vælges læremidler og hvordan benyttes de, for at eleverne skal kunne trække veksler på eget erfarings- og vidensgrundlag og bygge videre på dette.

Hildegunn Juulsgaard Johannesen giver med artiklen *Kontroversielle aspekter i historieundervisningen. Fortællinger og læremidler i brug i 7.-9. klasse* et blik ind i historieundervisningen i skolens overbygning og bidrager med ny indsigt om kontroversielle aspekters funktion og læremidlers rolle heri i historieundervisningen. Hovedpointen er, at kontroversielle aspekter er bundet i tid og sted og forholder sig moralsk til fortalt fortid.

Astrid Marie Møller Danielsen sætter i sin artikel *Dialog og læremiddelbrug. Den stilladserede dialogs betydning for elevers læremiddelbrug i historieundervisningen* fokus på dialogens betydning for læremiddelbruken i historieundervisningen. En væsentlig pointe er, at der må sættes mere fokus på en struktureret og organiseret dialog i klasserummet, som kan styrke elevernes læremiddelbrug.

Heidi Eskelund Knudsen undersøger i artiklen *Brug af læremidler i facilitering af læreprocesser i historieundervisning*, hvordan man kan karakterisere læremiddelbrug, og hvilken rolle læremidler som ressourcer i historieundervisning spiller for facilitering af elevers læreprocesser. Hun viser, at lærerens tilstedeværelse i klasselokalet gør, at læreren har mulighed for at intervenere og respondere i bruget af læremidler i forhold til udvikling i elevforståelser, men også at det er vanskeligt for lærere at facilitere deres elevers meningsskabende læreprocesser på en måde, så elevernes egne repræsentationer af mening kan understøtte refleksion og metareflektende overvejelser.

Endelig fokuserer Jens Aage Poulsen i artiklen *Viden i historiefaget* på, hvordan lærere, elever og læremidler forstår og bruger historisk viden i undervisningen og problematiserer, at historisk viden let kommer til at fremstå som endegyldige og lukkede fortællinger og ikke betragtes som resultater af andre menneskers analyser og fortolkninger af de fortidige hændelser.

Vi ønsker jer rigtig god læsning!

Temareaktionen,

Lene Illum Skov, Hildegunn Juulsgaard Johannesen og Bettina Buch